

Dosarul nr. 3ra-478/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

7 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Iulian Chetreanu împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea
avizului de plată a impozitului pe avere, încasarea cheltuielilor de judecată și
repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat și a fost menținută hotărârea din
17 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă:

La 11 martie 2019 Iulian Chetreanu, prin intermediul reprezentantului legal
Elena Mocanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal
de Stat cu privire la anularea avizului de plată a impozitului pe avere, încasarea
cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 18 decembrie 2018 a primit avizul de plată
nr. 0000170735 din 29 noiembrie 2018 la impozitul pe avere pentru anul 2018, în
privința imobilului situat în mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx.

A menționat că suma impozitului calculat pentru anul 2018 a constituit 12
590,62 de lei, indicându-se o restanță în mărime de 12 590,62 de lei precum și o
penalitate în cuantum de 15,95 de lei, în total spre plată fiind indicată suma de 25
197,19 lei.

Astfel, reclamantul a specificat că la baza calcului, a servit valoarea totală
impozabilă de 1 573 828 de lei, formată din casa de locuit cu numărul cadastral
xxxxx.01 - valoarea cadastrală de 1 459 088 de lei și construcția accesorie cu
numărul cadastral xxxxx.02 - valoarea cadastrală de 114 740 de lei.

A relatat că la 19 decembrie 2018 a expediat în adresa Serviciului Fiscal de
Stat o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea avizului de plată la impozitul
pe avere pentru anul 2018, însă această cerere nu a fost satisfăcută.

Reclamantul a susținut că avizul de plată nr. 0000170735 din 29 noiembrie 2018 la impozitul pe avere pentru anul 2018, este emis cu încălcarea normelor legale, deoarece, valoarea garajului cu numărul cadastral xxxxx.02 nu urmează a fi inclusă în calculul total al valorii imobilului și în consecință, pentru impozitare nu este întrunită cerința privind valoarea de 1,5 milioane lei.

La fel, a menționat că anterior a avut litigii similare cu pârâțul pe marginea avizelor de plată privind impozitul pe avere pentru anii precedenți, iar prin hotărârile judecătorești irevocabile avizele de plată au fost anulate, constatările instanței de judecată privind includerea eronată a valorii garajului la valoarea totală a imobilului având puterea lucrului judecat.

A mai arătat că potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, casa de locuit a fost estimată la valoarea de 1 459 088 de lei. Totodată, a explicat că construcția cu numărul cadastral xxxxx.02 nu are destinație locativă, fiind o construcție distinctă, cu modul de folosință garaj/beci, însă aceasta a fost inclusă în aviz la categoria de bunuri cu destinație locativă.

Suplimentar, a declarat că nu cunoaște de unde în avizul de plată a impozitului pe avere figurează restanța în sumă de 12 590,62 de lei, precum și penalitatea în sumă de 15,95 de lei, având în vedere faptul că prin hotărârea din 2 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, devenită definitivă la 31 octombrie 2018, avizele de plată la impozitul pe avere au fost anulate.

De asemenea, a indicat că prin neexecutarea hotărârii judecătorești și repetarea aceleiași fapte, i-a fost cauzat un prejudiciu moral, fiind nevoit să suporte repetat cheltuieli, timp, emoții și bani pentru soluționarea în fiecare an a cazului similar, în privința căruia instanța de judecată s-a pronunțat prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 6, 11, 267-274, 280, 287³ din Codul fiscal, art. 3, 4, 5, 14, 15, 21, 25, 26 din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, art. 27, 29 din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

A solicitat anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2018 nr. 0000170735 din 29 noiembrie 2018, încasarea sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată. A fost anulat avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2018 nr. 0000170735 din 29 noiembrie 2018 ce vizează imobilele situate în mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx. S-a dispus încasarea de la Serviciul Fiscal de Stat în beneficiul Elenei Mocanu ce acționează în interesele lui Iulian Chetreanu în calitate de reprezentant legal, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3 000 lei și suma de 1 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 22 aprilie 2019, Serviciul Fiscal de Stat a declarat apel împotriva hotărârii din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Serviciul Fiscal de Stat și a fost menținută hotărârea din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 12 noiembrie 2019 Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs împotriva deciziei din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 6 februarie 2020 Serviciul Fiscal de Stat a depus motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A enunțat cu referire la pct. 19 din Regulamentul cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1303 din 24 noiembrie 2004 și art. 5 al Legii cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, că construcția auxiliară amplasată pe adresa mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx.02, constituie obiect al impunerii la impozitul pe avere.

Astfel, a remarcat că în această situație, legiuitorul a prevăzut că în componența imobilelor cu destinație locativă, se includ construcțiile auxiliare, a căror listă, în cazul Legii cu privire la locuințe, nu este una exhaustivă, fiind enumerate doar unele exemple ale acestora: bucătăria, blocul sanitar, etc.

Prin urmare, a reiterat că construcțiile auxiliare aferente caselor de locuit individuale, constituie obiecte ale impunerii și participă la estimarea bazei impozabile, iar avizul de plată emis de Serviciul Fiscal de Stat la 29 noiembrie 2018 cu nr. 0000170735, este legal și întemeiat.

A mai relatat că pe cauze similare, instanțele de judecată au stabilit anterior faptul că construcțiile auxiliare aferente caselor de locuit individuale, constituie obiect ale impunerii și participă la estimarea bazei impozabile, însă argumentul respectiv a fost lăsat fără apreciere de către instanțele judecătorești inferioare.

La fel, Serviciul Fiscal de Stat și-a exprimat dezacordul inclusiv și cu soluția instanțelor ierarhic inferioare în partea dispunerii încasării din contul bugetului de stat, în contul intimatului, a sumei de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, indicând că acestea nu au fost reale, necesare și rezonabile.

Totodată, a considerat pasibilă anulării decizia instanței de apel în partea încasării sumei de 1 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat intimatului, deoarece, nu a fost dovedit prin ce s-a manifestat acest prejudiciu, în condițiile în care Serviciul Fiscal de Stat a acționat întru respectarea legislației.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În condițiile art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 5 noiembrie 2019. Astfel, recursul depus la 12 noiembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 245 alin. (2) Cod administrativ, motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Actele cauzei atestă că decizia instanței de apel a fost notificată recurentului în data de 23 ianuarie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție al scrisorii recomandate (f.d. 145)

Astfel, motivarea recursului a fost prezentată la 6 februarie 2020, în termen.

La 24 februarie 2020, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința din 8 iulie 2020, Iulian Chetreanu reprezentat de avocatul Marcel Popescu a solicitat respingerea recursului, cu menținerea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului, l-a numit pentru judecare în completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi examinată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ contestat, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 1 aprilie 2019). Or, în speță procedura administrativă se referă la o activitate administrativă inițiată până la 1 aprilie 2019, aspect care determină că la caz se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Pentru elucidarea unor probleme de legalitate invocate în recurs, prin încheierea din 27 mai 2020 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost dispusă invitarea în ședință publică a participanților la proces.

În ședința instanței de recurs din 9 iulie 2020, reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat, Maria Damian (în baza procurii nr. 71 din 27 mai 2020, valabilă pe termen de un an), a susținut recursul pe temeiurile și motivele invocate.

Reprezentantul intimatului Iulian Chetreanu, avocatul Marcel Popescu (în baza mandatului nr. 1240362 din 19 februarie 2019) a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În corespundere cu art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La caz, instanța de recurs menționează prevederile art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), conform cărora orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

În temeiul art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Din materialele cauzei s-a constatat că, înaintând prezenta acțiune în judecată, Iulian Chetreanu, reprezentat de Elena Mocanu, a solicitat anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2018 cu nr. 0000170735 din 29 noiembrie 2018, emis de Serviciul Fiscal de Stat, încasarea sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, precum și a sumei de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Judecând cauza, prima instanță a conchis asupra temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate, anulând avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2018 nr. 0000170735 din 29 noiembrie 2018 ce vizează imobilele situate în mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx, cu dispunerea încasării de la Serviciul Fiscal de Stat în beneficiul Elenei Mocanu ce acționează în interesele lui Iulian Chetreanu în calitate de reprezentant legal, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3 000 lei și a

sume de 1 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, cu respingerea acțiunii în rest ca neîntemeiate.

Instanța de apel, verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, reieșind din temeiul și obiectul acțiunii, aplicând legea materială care guvernează raportul juridic litigios, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și având la bază cumulul de probe prezentate de părți, a ajuns la concluzia legalității hotărârii primei instanțe și netemeinicii apelului declarat de către Serviciul Fiscal de Stat.

Pentru a decide în felul acesta, instanța de apel cu trimitere la dispozițiile art. 287³ Cod fiscal, precum și reieșind din prevederile Regulamentului cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1303 din 24 noiembrie 2004, a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la admiterea cererii de chemare în judecată, indicând că în temei legal prima instanță a conchis că sunt supuse impozitării doar bunurile imobile cu destinație locativă, valoarea cărora este estimată la 1, 5 milioane lei și mai mult, cu suprafața de 120 m.p. și mai mult, iar pentru ca încăperea auxiliară să fie considerată cu destinație locativă, aceasta urmează a fi folosită pentru deservirea locuinței principale, pe când garajul reprezintă o construcție separată și nu poate fi considerat ca o construcție auxiliară care deservește spațiul locativ.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția primei instanțe și a instanței de apel, ca fiind legală și întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs menționează că în conformitate cu art. 132 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, impozitele, taxele și orice venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, ale bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, conform legii, de organele reprezentative respective, iar conform art. 58 alin. (2) din Constituție, sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.

La rândul său, art. 6 alin. (1) Cod fiscal, stipulează că impozitul este o plată obligatorie cu titlu gratuit, care nu ține de efectuarea unor acțiuni determinate și concrete de către organul împuternicit sau de către persoana cu funcții de răspundere a acestuia pentru sau în raport cu contribuabilul care a achitat această plată.

În speța dedusă judecării, în care obiect al examinării îl constituie anularea avizului de plată emis de către Serviciul Fiscal de Stat, prezintă relevanță prevederile art. 191 alin. (1) Cod fiscal, conform cărora avizul de plată a obligației fiscale reprezintă o înștiințare scrisă prin care Serviciul Fiscal de Stat sau o altă autoritate cu atribuții de administrare fiscală cere contribuabilului să stingă obligațiile fiscale indicate în el.

În corespundere cu prevederile art. 267 alin. (1) și (3) Cod fiscal, decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal poate fi contestată numai de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea ori de

reprezentantul ei, în modul stabilit de prezentul cod. Obligația de a dovedi incorectitudinea deciziei emise de Serviciul Fiscal de Stat se atribuie persoanei care contestează.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prin Legea nr. 138 din 17 iunie 2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare 1 ianuarie 2016, Codul Fiscal a fost completat cu o nouă categorie de impozit „ Titlul VI¹ – Impozitul pe avere”, care în sensul art. 287¹, reprezintă impozitul aplicat asupra averii contribuabilului sub formă de bunuri imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), în cazul în care acestea satisfac condițiile specificate în prezentul titlu.

Conform art. 287⁶ Cod fiscal, calcularea impozitului pe avere și prezentarea avizelor de plată se realizează de către Serviciul Fiscal de Stat în termen de până la 10 decembrie pentru situația existentă la 1 noiembrie a anului de gestiune.

Iar potrivit art. 287² alin. (1) Cod fiscal, subiecți ai impunerii sunt persoanele fizice proprietari ai bunurilor imobiliare cu destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), pe teritoriul Republicii Moldova.

Așa cum rezultă din materialele dosarului și circumstanțele constatate de către prima instanță și instanța de apel, precum și cele stabilite în cadrul ședinței instanței de recurs, Iulian Chetreanu este proprietar al bunurilor imobile constituite din casa de locuit cu numărul cadastral xxxxx.01, valoarea cadastrală de 1 459 088 de lei și suprafața de 175, 8 m.p. și a construcției cu numărul cadastral xxxxx.02, valoarea cadastrală de 114 740 de lei și suprafața de 46, m.p, situate în mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx.

În prezenta cauză s-a constatat că la 29 noiembrie 2018 de către Serviciul Fiscal de Stat a fost emis avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2018 nr. 0000170735 ce vizează imobilele cu numerele cadastrale xxxxx.01 și xxxxx.02 situate în mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx, proprietar Chetreanu Iulian, a.n. xxxxx, suma totală a impozitului calculat spre plată constituind 25 197,19 lei, formată din restanța pentru anul precedent în mărime de 12 590,62 de lei, majorarea de întârziere în cuantum de 15,95 de lei și impozitul pe avere pentru anul 2018 în mărime de 12 590,62 de lei.

Actele cauzei atestă că avizul de plată nr.0000170735 din 29 noiembrie 2018 la impozitul pe avere pentru anul 2018, a fost recepționat de către Iulian Chetreanu în data de 18 decembrie 2018 și nefiind de acord, la 19 decembrie 2018 a înaintat Serviciului Fiscal de Stat o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea acestuia.

Tot din materialele dosarului, s-a constatat că prin răspunsul din 18 ianuarie 2019, Direcția generală administrare fiscală mun. Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat a refuzat în satisfacerea solicitării înaintate de către Iulian Chetreanu, indicând că Sistemul informațional automatizat „Impozitul pe avere” a generat avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2018, ținând cont de faptul că contribuabilul Iulian Chetreanu a fost selectat în baza proprietăților imobile deținute, în temeiul art.287³ alin. (4) și art. 287⁶ din Codul fiscal.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în conformitate cu art. 287³ alin. (1) și (3) Cod fiscal, obiect al impunerii al impozitului pe avere îl constituie bunurile imobiliare cu

destinație locativă, inclusiv căsuțele de vacanță (cu excepția terenurilor), precum și cotele-părți, a căror totalitate întrunește cumulativ următoarele condiții: valoarea estimată totală constituie 1,5 milioane și mai mult; suprafața totală constituie 120 m² și mai mult. Nu constituie obiect al impunerii bunurile imobiliare, inclusiv cotele-părți, aflate în posesia persoanei, a căror valoare totală nu depășește 1,5 milioane de lei și suprafața nu depășește 120 m².

Alineatul (4) din același articol, stipulează că baza impozabilă a bunurilor imobiliare constituie valoarea estimată a acestor bunuri, apreciată de către organele cadastrale teritoriale.

Din conținutul acestor dispoziții legale, rezultă că impozitul pe avere este aplicat asupra averii contribuabilului sub formă de bunuri imobiliare cu destinație locativă, fiind pasibile impozitării imobilele cu destinație locativă cu o suprafață mai mare de 120 m.p. și valoarea de peste 1,5 milioane de lei, condiții care urmează a fi întrunite cumulativ.

Totodată, în sensul art. 4 din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, locuință reprezintă o construcție sau încăpere izolată alcătuită din una sau din mai multe camere de locuit, precum și din alte încăperi auxiliare (bucătărie, bloc sanitar etc.), care satisface cerințele de trai ale unei persoane sau ale mai multor persoane (familii) și corespunde exigențelor minime pentru locuințe, stabilite în actele normative; în calitate de locuință sunt recunoscute casele de locuit individuale, apartamentele, încăperile locuibile din cămine și din clădiri cu altă destinație, iar casa individuală (casă cu curte) este o construcție separată alcătuită din una sau mai multe camere, cu unul sau cu mai multe nivele, destinată traiului permanent, de regulă, al unei familii.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră oportun de a consemna și prevederile pct. 18 din hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării nr. 1303 din 24 noiembrie 2004, conform cărora clasificarea pentru evaluarea în scopul impozitării se efectuează în baza modului de folosință a bunului imobil.

Subsidiar, pct. 19 lit. a) și d) din același Regulament, distinge următoarele tipuri de bunuri imobile: a) bunuri imobile cu destinație locativă, care includ construcțiile și încăperile izolate destinate predominant locuirii permanente și activităților complementare ei, precum și terenurile pe care sînt amplasate sau urmează a fi amplasate astfel de construcții, cu următoarele subcategorii: apartamente și încăperi izolate locative în case cu multe etaje; apartamente în case de locuit individuale; case de locuit individuale, inclusiv terenuri aferente și construcțiile auxiliare în localitățile urbane și în localitățile rurale; terenuri destinate construcției locative; d) alte bunuri imobile, la care sunt atribuite garajele pentru transportul individual, cu excepția celor amplasate pe loturile de lângă casă, și alte bunuri imobile ce constituie obiecte ale evaluării și care nu au intrat în categoriile menționate mai sus.

Pct. 4, lit. m) din hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării nr. 1303 din 24 noiembrie 2004, stipulează că construcție auxiliară reprezintă o construcție capitală destinată desfășurării unor activități specifice, complementare funcției de bază a

construcției principale și care prin amplasarea în vecinătatea construcției principale alcătuiesc împreună cu aceasta o unitate funcțională distinctă.

Prin urmare, reieșind din cuprinsul prevederilor enunțate, instanța de apel corect a reținut că sunt supuse impozitării doar bunurile imobile, cu destinație locativă, valoarea cărora este estimată la 1,5 milioane lei și mai mult, cu suprafața de 120 m.p. și mai mult, iar pentru ca încăperea auxiliară să fie considerată cu destinație locativă, aceasta urmează a fi folosită pentru deservirea locuinței principale.

În acest sens, este de menționat că în ședința instanței de recurs s-a constatat că garajul cu numărul cadastral xxxxx.02, este o încăpere aflată în proximitatea casei de locuit cu numărul cadastral xxxxx.01, iar în astfel de împrejurări, acesta nu poate fi considerat un bun locativ în accepțiunea Legii cu privire la locuință și a Regulamentului cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării, întrucât destinația sa structurală și funcțională nu este destinată nemijlocit locuirii.

Astfel cum rezultă din conținutul avizului de plată pentru anul 2018, nr. 0000170735 din 29 noiembrie 2018, în rubrica „Informația privind obiectele impunerii și cota impozitului” au fost incluse două obiecte cu numere cadastrale xxxxx.01 și xxxxx.02.

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, sub numărul cadastral 0131129.151.01 este înregistrată casa de locuit individuală, cu suprafața de 175, 8 m², iar sub numărul cadastral xxxxx.02 este înregistrată o construcție (garaj), cu suprafața de 46,0 m².

Așa cum garajul reprezintă o construcție distinctă, acesta nu poate fi considerat ca o construcție auxiliară, care deservește spațiul locativ, respectiv acest imobil nu poate fi considerat ca un bun cu destinație locativă, și prin urmare nu poate fi inclus în lista imobilelor supuse impozitării, or la baza calculării impozitului pe avere poate fi pusă doar valoarea bunurilor imobile specificate expres în textul legii.

În speță, completul constată că valoarea estimativă a bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx.01, suprafața de 175,8 m.p., constituie 1 459 088 de lei, astfel încât nu întrunește cumulativ condițiile de impozitare instituite de art. 287³ alin. (1) Cod fiscal, iar valoarea bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx.02, suprafața de 46,0 m.p. și suma de 114 740 de lei, nu poate fi inclusă în calculul impozitului pe avere, deoarece acest imobil nu reprezintă o construcție auxiliară ce deservește spațiul locativ, fiind un bun amplasat pe lotul de lângă casa de locuit individuală, care nu are destinație locativă.

Pentru aceste motive, instanța de recurs consideră neîntemeiată poziția Serviciului Fiscal de Stat de a include ca obiect a impunerii la impozitul pe avere, bunul imobil cu numărul cadastral xxxxx.02 (garaj) situat în mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx, or, din ansamblul normelor enunțate se constată lipsa temeiului legal de a emite avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2018 în privința acestui bun imobil.

De altfel, instanța de recurs decelează că avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2018, a fost emis de către Serviciul Fiscal de Stat contrar dispozițiilor imperative ale legii, în contextul în care valoarea spațiilor locative ce aparțin intimatului nu se încadrează în cerințele legale pentru a constitui obiect al impunerii,

motiv pentru care actul administrativ contestat just a fost anulat de către instanțele de judecată.

Mai mult, instanța de apel corect a remarcat și faptul că Serviciul Fiscal de Stat neîntemeiat a inclus și a calculat restanța la impozitul pentru anul precedent, or această acțiune vine în contradicție cu hotărârile judecătorești irevocabile în temeiul cărora s-a dispus anularea avizelor de plată pentru anii precedenți 2016-2017.

Din aceste considerente, vor fi respinse argumentele formulate în recurs cu referire la faptul că construcția (garaj) amplasată pe adresa mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx, cu numărul cadastral xxxxx.02, constituie obiect al impunerii la impozitul pe avere, deoarece, însuși din pct. 19 al Regulamentului cu privire la evaluarea bunurilor imobile în scopul impozitării aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1303 din 24 noiembrie 2004, pe care își întemeiază concluzia recurentul, nu rezultă că în bunurile imobile cu destinație locativă, se includ și garajele ca construcție destinată predominant locuirii permanente și activităților complementare ei.

Reieșind din această conjunctură, completul apreciază ca nefondată și afirmația Serviciului Fiscal de Stat precum că instanța de apel trebuia să țină cont de jurisprudența națională constantă în cauze similare, în care instanțele de judecată au stabilit deja faptul că construcțiile auxiliare aferente caselor de locuit individuale, constituie obiect ale impunerii și participă la estimarea bazei impozabile, or, în litigiile menționate a fost dată apreciere juridică altor categorii de bunuri imobiliare, altele decât garajele și drept urmare, hotărârile judecătorești invocate nu pot fi asimilate unei practici judecătorești existente în acest sens.

Nu mai puțin important este și faptul că prin răspunsul cu nr. 26/2-02/2-16-53/416/399 din 18 februarie 2020, Direcția Generală Administrare Fiscală mun. Chișinău a Serviciului Fiscal de Stat a comunicat intimatului Iulian Chetreanu despre anularea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe avere pentru perioada fiscală a anului 2019, calculat în baza avizului de plată nr. 0000193397 din 18 noiembrie 2019, de unde rezultă că recurentul a recunoscut poziția includerii greșite a valorii bunului imobil (garaj) cu numărul cadastral xxxxx.02, în calculul impozitului pe avere. Or, nu poate fi reținut argumentul recurentului expus în cadrul ședinței instanței de recurs precum că obligațiile fiscale aferente impozitului pe avere pentru perioada fiscală a anului 2019, au fost anulate în vederea executării hotărârilor judecătorești irevocabile, deoarece, actele judecătorești de dispoziție anexate la dosar se referă la avizele de plată emise pentru anii 2016, 2017, iar pentru perioada anului 2019 nu există vreo hotărâre irevocabilă.

În asemenea circumstanțe, completul conchide că instanțele de judecată just au ajuns la concluzia de a admite acțiunea și a anula avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2018 cu nr. 0000170735 din 29 noiembrie 2018, emis de către Serviciul Fiscal de Stat în privința imobilelor situate în mun. Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx.

Cât privește soluția instanțelor de judecată în partea încasării din contul Serviciului Fiscal de Stat în beneficiul Elenei Mocanu care a acționat în interesele lui Iulian Chetreanu în calitate de reprezentant legal, a sumei de 1000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ consideră că și în această parte hotărârile adoptate sunt legale și întemeiate.

Astfel, potrivit art. 1404 alin. (1) Cod civil (până la modificările operate prin Legea nr.133/2018 în vigoare la 1 martie 2019), prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică.

Prin prisma art. 1422 alin. (1) și art.1423 Cod civil (până la modificările operate prin Legea nr.133/2018 în vigoare la 1 martie 2019), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Din sensul prevederilor citate, rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, din norma de drept enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege. Odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptățește la repararea prejudiciului, ține de libertatea reclamantului să scoată în evidență toate capetele de prejudiciu, adică toate formele în care el a avut de suferit.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că acțiunile Serviciului Fiscal de Stat manifestate prin emiterea repetată a unui act administrativ ilegal, au cauzat intimatului anumite stări de frustrare, acțiuni ce pot justifica încasarea unor despăgubiri morale materializate în quantum bănesc.

Față de această circumstanță, luând în considerație natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, reieșind din specificul acțiunii și miza acțiunii pentru reclamant, completul reiterează că instanțele de judecată au făcut o apreciere corectă în ce privește suma adjudecată în beneficiul Elenei Mocanu care a acționat în calitate de reprezentant legal în interesele lui Iulian Chetreanu, acordând întemeiat cu titlu de prejudiciu moral quantumul bănesc de 1000 lei, care este o sumă echitabilă suferințelor psihice suportate de către ultimul.

În ceea ce privește încasarea cheltuielilor de judecată, având în vedere prevederile art.94 alin. (1) Cod de procedură civilă, în conformitate cu care instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră corectă și soluția

instanțelor de judecată de a încasa de la Serviciul Fiscal de Stat în beneficiul Elenei Mocanu ce a acționat în interesele lui Iulian Chetreanu în calitate de reprezentant legal, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000 lei.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În această privință, actele cauzei confirmă că Iulian Chetreanu a fost reprezentat în judecată de către avocatul Marcel Popescu, fapt confirmat prin mandatul avocațional nr. 1240362 din 19 februarie 2019 anexat la dosar (f.d.7), iar potrivit ordinului de plată nr.174817 din 11 martie 2019, rezultă că Elena Mocanu în calitate de reprezentant legal a lui Iulian Chetreanu, a achitat pentru asistența juridică acordată suma de 3000 lei (f.d.13).

Prin urmare, corect a fost admisă cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3 000 lei, cheltuielile date fiind reale, necesare și rezonabile ca mărime, reieșind din caracterul litigiului soluționat și numărul ședințelor desfășurate, motiv din care argumentele recurentului în această privință, instanța de recurs le apreciază ca fiind neîntemeiate și lipsite de suport legal.

În baza acestor considerații, se constată că alte susțineri ale recurentului nu constituie temei de admitere a recursului, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanța de apel și prima instanță, având la bază cumulul de probe apreciate cu respectarea normelor de drept material și procedural.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebai și alții contra Franței din 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Curtea a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs, cu atât mai mult, că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele formulate în recurs sunt nejustificate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menține decizia din 5 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iulian Chetreanu împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea avizului de plată a impozitului pe avere, încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Iurie Bejenaru